INSTRUKCJA BHP: HAKOWY, ZAWIESZANIE ŁADUNKÓW NA ŻURAWIU

instrukcja stanowiskowa (art. 237[1] § 2 Kodeksu pracy, § 41 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP)

Instrukcja nr		**Wersja / zmiana nr**	
Data opracowania		**Obowiązuje od**	

1. Pracodawca, maszyna i stanowisko

Pracodawca *nazwa i adres*			
Maszyna *żuraw: typ, udźwig; zawiesia: rodzaj, dopuszczalne obciążenie, data badania*		**Nr fabryczny lub ewidencyjny**	
Stanowisko *kto obsługuje maszynę*		**Gdzie dostępna instrukcja** *np. przy maszynie, w kontenerze brygady*	
Opracował *imię, nazwisko, funkcja*		**Data i podpis**	
Zatwierdził *pracodawca lub osoba upoważniona*		**Data i podpis**	

☐ instrukcja producenta (DTR) maszyny (typ, wersja)

☐ karta oceny ryzyka zawodowego dla stanowiska (numer i data)

2. Zagrożenia przy obsłudze

☐ spadnięcie ładunku z haka albo zerwanie zawiesia

☐ uderzenie przez kołyszący się ładunek

☐ przygniecenie między żurawiem a obiektem

☐ porażenie prądem przy liniach napowietrznych

3. Wymagania wobec pracownika i środki ochrony indywidualnej

☐ szkolenie wstępne BHP (instruktaż ogólny i stanowiskowy) i aktualne szkolenie okresowe

☐ aktualne orzeczenie lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na stanowisku

☐ zapoznanie z instrukcją producenta, oceną ryzyka i niniejszą instrukcją

☐ hełm ochronny z paskiem podbródkowym

☐ rękawice ochronne

☐ obuwie ochronne z podnoskiem

☐ kamizelka ostrzegawcza w kolorze odróżniającym hakowego

4. Czynności przed rozpoczęciem pracy

- ☐ sprawdź, czy masz uprawnienia hakowego i ustal z operatorem żurawia sygnały
- ☐ sprawdź na zawiesiu napis z dopuszczalnym obciążeniem roboczym oraz terminem ostatniego i następnego badania (§ 82 ust. 7 rozporządzenia w sprawie BHP podczas wykonywania robót budowlanych)
- ☐ sprawdź hak: wyraźnie oznaczona nośność i zamknięcie gardzieli, jeśli zawiesie może się wysunąć (§ 75 ust. 1 i 2)
- ☐ nie używaj pierścieni, ogniw i pętli, które nie wchodzą swobodnie na dno gardzieli haka (§ 76)
- ☐ ustal masę ładunku; podnoszenie przedmiotów o nieznanej masie jest zabronione (§ 90 pkt 5)

5. Zasady bezpiecznej pracy

- ☐ przy zawiesiach wielocięgnowych licz obciążenie dla dwóch cięgien i uwzględnij kąt: 45° to 90%, 90° to 70%, 120° to 50% obciążenia w układzie pionowym; kąt nie może przekraczać 120° (§ 82 ust. 2 do 4)
- ☐ zawiesia łańcuchowe poniżej −20°C obciążaj najwyżej połową dopuszczalnego obciążenia (§ 82 ust. 6)
- ☐ nie wiąż węzłów na linach i łańcuchach i nie łącz lin stalowych na długości (§ 82 ust. 8)
- ☐ ładunek przenoś poziomo co najmniej 1 m nad przedmiotami na drodze, nigdy nad ludźmi (§ 91 i § 92)
- ☐ nie podnoś ładunku przy ukośnym ułożeniu liny ani przedmiotów zamrożonych lub zakleszczonych (§ 90 pkt 4 i 7)
- ☐ nie przechodź między obiektem a podwoziem żurawia w czasie pracy (§ 90 pkt 2)

6. Czynności po zakończeniu pracy

- ☐ nie zostawiaj ładunku na haku w przerwie i po pracy (§ 90 pkt 3)
- ☐ odłóż zawiesia w wyznaczone miejsce; uszkodzone oznacz i wycofaj

7. Zakazy

- ☐ podnoszenie ładunku o nieznanej masie (§ 90 pkt 5)
- ☐ węzły na linach i łańcuchach (§ 82 ust. 8)
- ☐ przenoszenie ładunku nad ludźmi i kabiną kierowcy (§ 92)
- ☐ pozostawianie ładunku na haku po pracy (§ 90 pkt 3)

8. Sytuacje awaryjne

Pracownik niezwłocznie zawiadamia przełożonego o zauważonym wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia i ostrzega współpracowników oraz inne osoby w rejonie zagrożenia (art. 211 pkt 6 Kodeksu pracy). Przy bezpośrednim zagrożeniu dla zdrowia lub życia pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, a jeśli to nie usuwa zagrożenia, oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając niezwłocznie przełożonego (art. 210 § 1 i 2 Kodeksu pracy).

Sytuacja	Co robi pracownik
Wysuwanie się zawiesia lub przechylenie ładunku	
Zbliżenie do linii napowietrznej	
Uderzenie osoby ładunkiem	

Numer alarmowy		**Przełożony** *imię, nazwisko, telefon*	
Osoba udzielająca pierwszej pomocy *imię, nazwisko, telefon*		**Apteczka, gaśnica, wyłącznik zasilania** *gdzie są*	

9. Zmiany instrukcji

Data	Zakres zmiany i przyczyna	Kto zmienił	Podpis

10. Potwierdzenie zapoznania z instrukcją

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wersja instrukcji	Data	Podpis
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Pracodawca wydaje szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące BHP na stanowiskach pracy (art. 237^4 § 2 Kodeksu pracy), a pracownik potwierdza w postaci papierowej lub elektronicznej zapoznanie się z przepisami i zasadami BHP (art. 237^4 § 3). Instrukcje dotyczące obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych pracodawca udostępnia pracownikom do stałego korzystania; powinny w sposób zrozumiały wskazywać czynności przed rozpoczęciem pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy, czynności po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych (§ 41 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP). Treść techniczną dostosuj do instrukcji producenta i oceny ryzyka zawodowego.